Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (třetího senátu)

7. listopadu 2013*

„Zpracování osobních údajů — Směrnice 95/46/ES — Články 10 a 11 — Informační povinnost — Článek 13 odst. 1 písm. d) a g) — Výjimky — Rozsah výjimek — Soukromí detektivové jednající pro organizaci vykonávající dohled nad regulovaným povoláním — Směrnice 2002/58/ES — Článek 15 odst. 1“

Ve věci C-473/12,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Cour constitutionnelle (Belgie) ze dne 10. října 2012, došlým Soudnímu dvoru dne 22. října 2012, v řízení

Institut professionnel des agents immobiliers (IPI)

proti

Geoffreyi Englebertovi,

Immo 9 SPRL,

Grégorymu Francotteovi,

za přítomnosti:

Union professionnelle nationale des détectives privés de Belgique (UPNDP),

Association professionnelle des inspecteurs et experts d’assurances ASBL (APIEA),

Conseil des ministres,

SOUDNÍ DVŮR (třetí senát),

ve složení M. Ilešič, předseda senátu, C. G. Fernlund (zpravodaj), A. Ó Caoimh, C. Toader a E. Jarašiūnas, soudci,

generální advokát: Y. Bot,

vedoucí soudní kanceláře: V. Tourrès, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 11. července 2013,

* Jednací jazyk: francouzština.

s ohledem na vyjádření předložená:

— za Institut professionnel des agents immobiliers (IPI) Y. Paquayem a H. Nyssenem, avocats,

— za belgickou vládu M. Jacobs a C. Pochet, jako zmocněnkyněmi, ve spolupráci s B. Rensonem, avocat,

— za českou vládu M. Smolkem, jako zmocněncem,

— za nizozemskou vládu B. Koopman a C. Wissels, jako zmocněnkyněmi,

— za Evropský parlament A. Caiolou a A. Pospíšilovou Padowskou, jako zmocněnci,

— za Evropskou komisi F. Clotuche-Duvieusart a B. Martenczukem, jako zmocněnci,

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generálního advokáta, rozhodnout věc bez stanoviska,

vydává tento

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 13 odst. 1 písm. d) a g) směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů (Úř. věst. L 281, s. 31; Zvl. vyd. 13/15, s. 355).

2 Tato žádost byla podána v rámci sporu mezi Institut professionnel des agents immobiliers (Profesní institut realitních makléřů) (IPI) na jedné straně a G. Englebertem, společností Immo 9 SPRL a G. Francottem na straně druhé ve věci údajného porušení vnitrostátní právní úpravy týkající se výkonu povolání realitního makléře.

Právní rámec

Unijní právo

Směrnice 95/46

3 Body 3, 8, 10, 37 a 43 odůvodnění směrnice 95/46 znějí takto:

„(3) vzhledem k tomu, že vytvoření a fungování vnitřního trhu, v němž je zajištěn, v souladu s článkem 7a Smlouvy, volný pohyb zboží, osob, služeb a kapitálu, vyžaduje nejen možnost volného pohybu osobních údajů z jednoho členského státu do druhého, ale rovněž ochranu základních práv jednotlivců;

[...]

(8) vzhledem k tomu, že pro odstranění překážek toku osobních údajů musí být úroveň ochrany práv a svobod osob v souvislosti se zpracováním těchto údajů rovnocenná ve všech členských státech [...]

[...]

(10) vzhledem k tomu, že předmětem vnitrostátních právních předpisů o zpracování osobních údajů je chránit základní práva a svobody, zejména právo na soukromí uznané v článku 8 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod i v obecných zásadách práva Společenství; že z tohoto důvodu sblížení těchto právních předpisů nesmí vést k oslabení ochrany, kterou zajišťují, ale musí mít naopak za cíl zajištění vysoké úrovně ochrany ve Společenství.

[...]

(37) vzhledem k tomu, že zpracování osobních údajů pro účely žurnalistiky nebo uměleckého či literárního vyjádření, zejména v audiovizuální oblasti, by mělo opravňovat k výjimce z některých ustanovení této směrnice nebo k jejich omezení v míře nezbytné pro vytvoření souladu základních práv jednotlivců se svobodou projevu [...]

[...]

(43) vzhledem k tomu, že členské státy mohou omezit právo na přístup a na informace a některé povinnosti správce v míře nezbytné například pro zachování bezpečnosti státu, obrany, veřejné bezpečnosti, významného hospodářského nebo finančního zájmu členského státu nebo Evropské unie, pro vyšetřování a postihování trestných činů nebo porušení deontologických pravidel regulovaných povolání [...]“

4 Článek 1 odst. 1 směrnice 95/46 stanoví:

„Členské státy zajišťují v souladu s touto směrnicí ochranu základních práv a svobod fyzických osob, zejména jejich soukromí, v souvislosti se zpracováním osobních údajů.“

5 Článek 2 písm. a) a d) směrnice 95/46 stanoví:

„Pro účely této směrnice se rozumí:

a) ‚osobními údaji‘ veškeré informace o identifikované nebo identifikovatelné osobě (subjekt údajů) [...]

[...]

d) ‚správcem‘ fyzická nebo právnická osoba, orgán veřejné moci, agentura nebo jakýkoli jiný subjekt, který sám nebo společně s jinými určuje účel a prostředky zpracování osobních údajů [...]“

6 Článek 9 směrnice 95/46 stanoví:

„Členské státy stanoví pro zpracování osobních údajů prováděné výlučně pro účely žurnalistiky nebo uměleckého či literárního projevu, odchylky a výjimky z této kapitoly a z kapitol IV a VI, pouze pokud se ukáží jako nezbytné pro uvedení práva na soukromí do souladu s předpisy upravujícími svobodu projevu.“

7 Oddíl IV směrnice 95/46, nadepsaný „Informování subjektu údajů“, obsahuje článek 10, který upravuje situace, v nichž jsou údajů získávány od tohoto subjektu, a článek 11, jenž upravuje situace, v nichž tento subjekt údaje neposkytuje.

8 Článek 10 směrnice 95/46 stanoví:

„Členské státy stanoví, že správce nebo jeho zástupce musí poskytnout osobě, od které získává údaje, které se jí týkají, alespoň dále uvedené informace, ledaže s nimi subjekt údajů již byl seznámen:

a) totožnost správce a popřípadě jeho zástupce;

b) účely zpracování, pro které jsou údaje určeny;

c) veškeré doplňující informace jako:

— příjemci nebo kategorie příjemců údajů,

— skutečnost, zda jsou odpovědi na otázky povinné nebo dobrovolné a případné důsledky neposkytnutí odpovědi,

— existence práva na přístup k údajům, které se subjektu údajů týkají, a právo na jejich opravu,

v míře, v jaké jsou tyto doplňující informace nezbytné pro zajištění řádného zpracování údajů vůči subjektu údajů, s ohledem na zvláštní okolnosti, za jakých jsou údaje shromažďovány.“

9 Článek 11 této směrnice stanoví, že pokud údaje neposkytuje subjekt údajů, stanoví členské státy, že správce nebo jeho zástupce musí po zaznamenání údajů, nebo počítá-li se se sdělením údajů třetí osobě, nejpozději při jejich prvním sdělení, poskytnout subjektu údajů alespoň informace uvedené v tomto článku, ledaže s nimi subjekt údajů již byl seznámen.

10 Článek 13 směrnice 95/46, nadepsaný „Výjimky a omezení“, v odstavci 1 stanoví:

„Členské státy mohou přijmout legislativní opatření s cílem omezit rozsah povinností a práv uvedených v čl. 6 odst. 1, v článku 10, v čl. 11 odst. 1 a v článcích 12 a 21, pokud toto omezení představuje opatření nezbytné pro zajištění:

a) bezpečnosti státu;

b) obrany;

c) veřejné bezpečnosti;

d) předcházení trestným činům a jejich vyšetřování, odhalování a stíhání nebo nedodržování deontologických pravidel pro regulovaná povolání;

e) významného hospodářského nebo finančního zájmu členského státu nebo Evropské unie včetně měnové, rozpočtové a daňové oblasti;

f) kontrolní, inspekční nebo regulační funkce vyplývající, i pouze příležitostně, z výkonu veřejné moci v případech uvedených v písmenech c), d) a e);

g) ochrany subjektu údajů nebo práv a svobod druhých.“

Směrnice 2002/58/ES

11 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/58/ES ze dne 12. července 2002 o zpracování osobních údajů a ochraně soukromí v odvětví elektronických komunikací (Směrnice o soukromí a elektronických komunikacích) (Úř. věst. L 201, s. 37; Zvl. vyd. 13/29, s. 514) v čl. 15 odst. 1 stanoví:

„Členské státy mohou přijmout legislativní opatření, kterými omezí rozsah práv a povinností uvedených v článku 5, článku 6, čl. 8 odst. 1, 2, 3 a 4 a článku 9 této směrnice, pokud toto omezení představuje v demokratické společnosti nezbytné, přiměřené a úměrné opatření pro zajištění národní bezpečnosti (tj. bezpečnosti státu), obrany, veřejné bezpečnosti a pro prevenci, vyšetřování, odhalování a stíhání trestných činů nebo neoprávněného použití elektronického komunikačního systému, jak je uvedeno v čl. 13 odst. 1 směrnice 95/64/ES. [...]“

Belgické právo

12 Zákon ze dne 8. prosince 1992 o ochraně soukromí v souvislosti se zpracováním osobních údajů (*Moniteur belge* ze dne 18. března 1993, s. 5801) byl změněn zákonem ze dne 11. prosince 1998, kterým byla provedena směrnice 95/46/ES (*Moniteur belge* ze dne 3. února 1999, s. 3049, dále jen „zákon z roku 1992“). Článek 9 zákona z roku 1992, jehož odstavce 1 a 2 odpovídají článkům 10 a 11 této směrnice, ukládá povinnost informovat subjekt údajů.

13 Článek 3 odst. 3 až 7 zákona z roku 1992 upravuje výjimky z této informační povinnosti a její omezení zejména v případech, kdy se jedná o zpracování osobních údajů jen za novinářským účelem nebo účelem literárního či uměleckého vyjádření a pokud jsou údaje zpracovávány útvary zajišťujícími bezpečnost státu, všeobecnou informační a bezpečnostní službou armády, orgány veřejné moci za účelem výkonu úkolů justiční policie, policejními útvary za účelem výkonu policejně-správních úkolů nebo Evropským centrem pro pohřešované a sexuálně zneužívané děti.

Skutkový stav v původním řízení a předběžné otázky

14 Úkolem IPI, který byl zřízen královskou vyhláškou ze dne 17. února 1995, je zejména dohlížet na dodržování podmínek přístupu k povolání realitního makléře a na náležitý výkon tohoto povolání. Za tímto účelem může podat žalobu k soudům pro jakékoliv porušení platné právní úpravy. Ke splnění tohoto úkolu je IPI oprávněn využívat služeb soukromých detektivů.

15 V rámci své činnosti se IPI domáhal, aby Tribunal de commerce de Charleroi (obchodní soud v Charleroi) určil, že se G. Englebert, společnost Immo 9 SPRL a G. Francotte dopustili jednání, které je v rozporu s touto právní úpravou, a nařídil G. Englebertovi a G. Francotteovi, aby ukončili některé činnosti v oblasti nemovitostí. IPI založil svou žalobu na skutečnostech zjištěných soukromými detektivy, jejichž služeb využil.

16 Tribunal de commerce de Charleroi si klade otázku týkající se hodnoty, kterou je třeba přikládat důkazům poskytnutým těmito detektivy vzhledem k tomu, že je možné, že byly získány v rozporu s požadavky v oblasti ochrany fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů, a tudíž v rozporu se zákonem z roku 1992. Tento soudu uvádí, že podle IPI tento zákon, který vyžaduje, aby subjekt údajů byl předem informován o vyšetřování vedeném detektivy, nebo pokud jsou údaje poskytnuty třetími osobami, jakmile došlo k zaznamenání dotčených údajů, znemožňuje činnost soukromého detektiva. Uvedený soud si kladl otázku, zda tím, že čl. 3 odst. 3 až 7 zákona z roku 1992 nevztahuje výjimky z této informační povinnosti, které se týkají jiných profesních kategorií a subjektů zastupujících veřejný zájem, na soukromé detektivy, nezakládá nerovné zacházení, které je v rozporu s Ústavou. Rozhodl se proto obrátit v tomto ohledu na Ústavní soud.

17 Ústavní soud má za to, že je třeba ověřit, zda zákon z roku 1992 tím, že neupravuje pro soukromé detektivy výjimky srovnatelné s výjimkami upravenými v čl. 13 odst. 1 písm. d) a g) směrnice 95/46, provádí správně toto ustanovení. Uvádí, že čl. 3 odst. 3 až 7 zákona z roku 1992 zakládá rozdílné zacházení s osobami vykonávajícími novinářskou, uměleckou nebo literární činnost, útvary příslušnými v oblasti bezpečnosti nebo policie a Evropským centrem pro pohřešované a sexuálně zneužívané děti, na jedné straně, a s osobami vykonávajícími povolání soukromého detektiva, na straně druhé, jelikož pouze prvně uvedená kategorie je zproštěna informační povinnosti stanovené v článku 9 zákona z roku 1992.

18 Podle předkládajícího soudu je toto zproštění odůvodněno s ohledem na vykonávané činnosti, které se týkají informování veřejnosti nebo kulturního života, udržování bezpečnosti a veřejného pořádku nebo obrany základních práv těch nejslabších.

19 Soukromí detektivové se podle předkládajícího soudu nacházejí v odlišné situaci. Předkládající soud poznamenává, že i když je jejich povolání upravené zákonem z roku 1991, který vymezuje jeho obrysy a podřizuje výkon tohoto povolání povolení ministra vnitra, není jejich činnost spojena s ochranou těchto základních práv a obecných zájmů a týká se zpravidla obrany soukromých zájmů.

20 Ústavní soud uvádí, že čl. 13 odst. 1 směrnice 95/46 patrně přiznává členským státům určitou svobodu při přijímání dotčených výjimek, existují však pochybnosti s ohledem na harmonizaci provedenou touto směrnicí, která je v zásadě úplná.

21 Za těchto podmínek se Ústavní soud rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Musí být čl. 13 odst. 1 písm. g) *in fine* směrnice [95/46] vykládán v tom smyslu, že je na členských státech, zda zavedou výjimku z povinnosti bezprostředně poskytnout informace stanovené v čl. 11 odst. 1, je-li to nezbytné pro zajištění práv a svobod druhých, nebo členské státy v tomto ohledu podléhají omezením?

2) Vztahuje se na profesní činnost soukromých detektivů upravenou vnitrostátním právním řádem a vykonávanou ve službách orgánů oprávněných oznamovat soudním orgánům, že došlo k porušení ustanovení, která chrání profesní označení a upravují výkon povolání, podle okolností výjimka stanovená v čl. 13 odst. 1 písm. d) a g) *in fine* výše směrnice [95/46]?

3) Je čl. 13 odst. 1 písm. d) a g) *in fine* výše směrnice [95/46] v případě záporné odpovědi na druhou otázku v souladu s čl. 6 odst. 3 [SEU], a konkrétně se zásadou rovnosti a zákazu diskriminace?“

K předběžným otázkám

Úvodní poznámka

22 Předkládající soud zmiňuje ve své první otázce povinnost okamžitě poskytnout subjektu údajů informace, která je uvedena v článku 11 směrnice 95/46.

23 Je však třeba uvést, že toto ustanovení, které se týká údajů, které neposkytuje subjekt údajů, stanoví, že tento subjekt musí být informován nikoliv v okamžiku, kdy jsou údaje poskytnuty, nýbrž v pozdější fázi. Článek 10 směrnice 95/46, který se týká shromažďování údajů od subjektu údajů, stanoví naopak povinnost informovat tento subjekt v okamžiku shromažďování údajů (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 7. května 2009, Rijkeboer, C-553/07, Sb. rozh. s. I-3889, bod 68). Skutečnost, že subjekt údajů musí být okamžitě informován, tedy nevyplývá z článku 11 směrnice 95/46, který zmiňuje předkládající soud, nýbrž vyplývá z tohoto článku 10.

24 Pokud jde o vyšetřování vedená soukromým detektivem, z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že tento detektiv může být nucen shromáždit údaje jak přímo od subjektu údajů, tak nepřímo zejména od třetích osob. Je proto třeba konstatovat, že se pro taková vyšetřování podle okolností může ukázat jako relevantní jak článek 10, tak čl. 11 odst. 1 směrnice 95/46.

K prvním dvěma otázkám

25 Podstatou prvních dvou otázek předkládajícího soudu, které je třeba zkoumat společně, je jednak to, zda čl. 13 odst. 1 směrnice 95/46 musí být vykládán v tom smyslu, že členské státy mají možnost nebo povinnost provést do svého vnitrostátního práva výjimky z povinnosti informovat subjekt údajů o zpracování jeho osobních údajů, které upravuje, a jednak to, zda se uvedený čl. 13 odst. 1 písm. d) a g) vztahuje na činnost soukromého detektiva jednajícího pro profesní organizaci za účelem vyšetřování nedodržování deontologických pravidel regulovaného povolání, v projednávaném případě povolání realitního makléře.

26 Úvodem je třeba uvést, že se takové údaje, jako jsou údaje, které jsou podle předkládajícího soudu shromažďovány soukromými detektivy ve věci v původním řízení, vztahují k osobám, které jednají jako realitní makléři, a týkají se identifikovaných nebo identifikovatelných osob. Jsou tudíž osobními údaji ve smyslu čl. 2 písm. a) směrnice 95/46. Jejich shromažďování, jejich uchovávání a jejich předávání takovou právně upravenou organizací, jako je IPI, nebo soukromými detektivy jednajícími na její účet, vykazuje tudíž povahu „zpracování osobních údajů“ ve smyslu čl. 2 odst. písm. b) směrnice 95/46 (viz rozsudek ze dne 16. prosince 2008, Huber, C-524/06, Sb. rozh. s. I-9705, bod 43).

27 Za účelem odpovědi na položenou otázku je třeba nejprve přezkoumat, zda podle čl. 13 odst. 1 směrnice 95/46 mají členské státy možnost nebo povinnost upravit jednu nebo několik výjimek z povinnosti informovat subjekt údajů o zpracování jeho osobních údajů, které uvádí.

28 Z bodů 3, 8 a 10 odůvodnění směrnice 95/46 vyplývá, že unijní zákonodárce měl v úmyslu sblížením právních předpisů členských států usnadnit volný pohyb osobních údajů a zároveň chránit základní práva jednotlivců, zejména pak právo na soukromí, a zajistit vysokou úroveň ochrany v Unii. Článek 1 této směrnice tedy stanoví, že členské státy musí zajistit ochranu základních práv a svobod fyzických osob, zejména jejich soukromí, v souvislosti se zpracováním osobních údajů (výše uvedený rozsudek Huber, bod 47, jakož i rozsudek ze dne 24. listopadu 2011, ASNEF a FECEMD, C-468/10 a C-469/10, Sb. rozh. s. I-12181, bod 25).

29 Za tímto účelem směrnice 95/46 obsahuje v článcích 10 a 11 povinnosti informovat subjekt údajů o zpracování jeho osobních údajů a ve svém čl. 13 odst. 1 zároveň stanoví, že členské státy mohou přijmout legislativní opatření s cílem omezit rozsah těchto povinností, pokud je takové opatření nezbytné pro účely vyjmenované v tomto čl. 13 odst. 1 písm. a) až g).

30 Předkládající soud se v tomto ohledu zabývá otázkou, jaký rozhodovací prostor mají členské státy s ohledem na cíl harmonizace sledovaný zákonodárcem, který je vyjádřen v bodě 8 odůvodnění této směrnice a jenž má vést k rovnocenné úrovni ochrany práv a svobod osob v souvislosti se zpracováváním osobních údajů ve všech členských státech.

31 Je třeba připomenout, že Soudní dvůr již totiž rozhodl, že směrnice 95/46 vede k harmonizaci, která je v zásadě úplná (viz rozsudek ze dne 6. listopadu 2003, Lindqvist, C-101/01, Recueil, s. I-12971, body 95 a 96 a výše uvedený rozsudek Huber, body 50 a 51). Soudní dvůr však také konstatoval, že ustanovení směrnice 95/46 jsou nutně relativně obecná, vzhledem k tomu, že se směrnice musí vztahovat na řadu velmi odlišných situací, a že obsahuje pravidla vyznačující se jistou pružností, jež v mnoha případech umožňují členským státům přijmout vlastní podrobnou úpravu nebo učinit volbu některé z možností (výše uvedený rozsudek Lindqvist, bod 83).

32 Pokud jde o čl. 13 odst. 1 směrnice 95/46, z jeho znění, a zejména z použití slovního spojení „členské státy mohou“, jasně vyplývá, že toto ustanovení neukládá členským státům povinnost upravit ve svém vnitrostátním právu výjimky pro účely vyjmenované v tomto čl. 13 odst. 1 písm. a) až g), nýbrž že zákonodárce měl naopak v úmyslu ponechat jim možnost rozhodnout se, zda a případně pro jaké účely si přejí přijmout legislativní opatření s cílem omezit zejména rozsah povinností spojených s informováním subjektu údajů. Kromě toho rovněž ze znění téhož čl. 13 odst. 1 vyplývá, že členské státy mohou přijmout taková opatření pouze tehdy, pokud jsou nezbytná. „Nezbytnost“ opatření tak podmiňuje možnost, kterou uvedený čl. 13 odst. 1 dává členským státům, a nikterak neznamená, že jsou členské státy povinny přijmout dotčené výjimky ve všech případech, v nichž je tato podmínka splněna.

33 Tento výklad je potvrzen nejprve zněním bodu 43 odůvodnění směrnice 95/46, podle něhož „členské státy mohu omezit“ právo na informace „v míře nezbytné [...] [k ochraně]“ uvedených zájmů. Dále je potvrzen srovnáním znění čl. 13 odst. 1 směrnice 95/46 se zněním článku 9 a bodu 37 odůvodnění této směrnice, které jasně ukládají členským státům povinnost stanovit pro zpracování osobních údajů prováděné výlučně pro účely žurnalistiky nebo uměleckého či literárního projevu, odchylky a výjimky, pokud se jeví jako nezbytné pro uvedení práva na soukromí do souladu s předpisy upravujícími svobodu projevu.

34 Tento výklad je potvrzen rovněž analýzou čl. 15 odst. 1 směrnice o soukromí a elektronických komunikacích – jehož znění je podobné znění čl. 13 odst. 1 směrnice 95/46 a jenž navíc výslovně odkazuje na znění tohoto ustanovení – kterou provedl Soudní dvůr ve svém rozsudku ze dne 29. ledna 2008, Promusicae (C-275/06, Sb. rozh. s. I-271).

35 Soudní dvůr nejprve konstatoval, že uvedený čl. 15 odst. 1 nabízí členským státům možnost upravit výjimky z povinnosti zajistit důvěrnost osobních údajů (výše uvedený rozsudek Promusicae, bod 50).

36 Pokud jde o jednu z těchto výjimek, Soudní dvůr dále rozhodl, že uvedený čl. 15 odst. 1 nemůže být vykládán tak, že ukládá členským státům povinnost stanovit v situacích, které vyjmenovává, povinnost zpřístupnit údaje (rozsudek Promusicae, body 51 a 53).

37 Je třeba mít tudíž za to, že čl. 13 odst. 1 směrnice 95/46 dává členským státům možnost upravit jednu nebo několik výjimek, které uvádí, avšak tyto státy nejsou nikterak povinny tak učinit.

38 Dále je třeba zkoumat, zda se výjimky upravené v čl. 13 odst. 1 písm. d) a g) směrnice 95/46 vztahují na činnost soukromého detektiva jednajícího pro takovou právem upravenou organizaci, jako je IPI.

39 Podle ustálené judikatury platí, že ochrana základního práva na soukromí vyžaduje, aby výjimky z ochrany osobních údajů a její omezení byly činěny v mezích toho, co je naprosto nezbytné (rozsudky ze dne 16. prosince 2008, Satakunnan Markkinapörssi a Satamedia, C-73/07, Sb. rozh. s. I-9831, bod 56, jakož i ze dne 9. listopadu 2010, Volker und Markus Schecke a Eifert, C-92/09 a C-93/09, Sb. rozh. s. I-11063, body 77 a 86).

40 Výjimky vyjmenované v čl. 13 odst. 1 písm. d) a g) směrnice 95/46 se vztahují, v případě první z nich, ke konkrétně definované situaci, a sice k předcházení, vyšetřování, odhalování a stíhání nedodržování deontologických pravidel pro regulovaná povolání, a v případě druhé výjimky, k ochraně práv a svobod druhých, které však nejsou upřesněny.

41 Je třeba zaprvé zkoumat výjimku upravenou v čl. 13 odst. 1 písm. d) uvedené směrnice a ověřit, zda se uplatní na činnost soukromého detektiva jednajícího na účet takové organizace, jako je IPI.

42 Z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že povolání realitního makléře je v Belgii regulovaným povoláním a že IPI je profesní organizací pověřenou dohledem nad dodržováním dotčené právní úpravy tím, že vyšetřuje a oznamuje porušení této právní úpravy.

43 Je třeba konstatovat, že činnost takové organizace, jako je IPI, odpovídá situaci, na kterou se zaměřuje výjimka upravená v čl. 13 odst. 1 písm. d) směrnice 95/46, takže se na ni tato výjimka může vztahovat.

44 Vzhledem k tomu, že směrnice 95/46 nestanoví pravidla pro vyšetřování a odhalování nedodržování právní úpravy, je třeba mít za to, že tato směrnice nebrání tomu, aby za účelem naplnění svého poslání využila taková profesní organizace takových specializovaných vyšetřovatelů, jako jsou soukromí detektivové pověření tímto vyšetřováním a odhalováním.

45 Z toho vyplývá, že pokud se členský stát rozhodl provést výjimku upravenou v uvedeném čl. 13 odst. 1 písm. d), může se jí tedy dotčená profesní organizace a soukromé detektivové jednající na její účet dovolávat a nevztahuje se na ně povinnost informovat subjekt údajů stanovená v článcích 10 a 11 směrnice 95/46.

46 Pokud členský stát tuto výjimku naopak neupravil, musí být subjekty údajů informovány o zpracování jejich osobních údajů v souladu s podmínkami stanovenými v uvedených článcích 10 a 11, zejména pak podmínkami, které se týkají lhůt.

47 Podle IPI je uplatnění výjimky z informační povinnosti na ni nebo na soukromé detektivy jednající na její účet nezbytné k naplnění jejího poslání. Tvrdí, že soukromí detektivové by nemohli účinně vykonávat svou činnost pro IPI, pokud by museli odhalit svou totožnost a důvody svého vyšetřování ještě před tím, než by vyslechli osoby, kterých se jejich vyšetřování týká. Nizozemská vláda rovněž tvrdí, že by dotčená vyšetřování byla odsouzena k neúspěchu.

48 Jak vyplývá z bodu 35 tohoto rozsudku, je nicméně na členských státech, aby rozhodly, zda považují za nezbytné ve svých právních předpisech upravit ve prospěch takových profesních organizací, jako je IPI, jednajících přímo nebo prostřednictvím soukromých detektivů, výjimku uvedenou v čl. 13 odst. 1 písm. d) směrnice 95/46. Jsou oprávněny mít za to, že tyto profesní organizace a soukromí detektivové jednající na jejich účet mají – i když jsou použity články 10 a 11 této směrnice – dostatečné prostředky k odhalování nedodržování dotčených deontologických pravidel, takže není nutné zavést tuto výjimku k tomu, aby tyto organizace mohly naplnit své poslání spočívající v dohledu nad dodržováním právní úpravy.

49 Pokud jde o rozsah uvedené výjimky, je třeba rovněž upřesnit pojem „nedodržování deontologických pravidel“. V písemných a ústních vyjádřeních předložených v tomto ohledu Soudnímu dvoru byly totiž uvedeny různé názory. Belgická vláda má za to – ačkoli IPI tvrdí opak – že dotčené nedodržování se týká jen jednání realitních makléřů, jimž byl náležitě povolen výkon povolání, a netýká se jednání osob, které se vydávají za realitní makléře, aniž jim byl povolen výkon tohoto povolání.

50 V tomto ohledu je třeba konstatovat, že pravidla týkající se přístupu k regulovanému povolání jsou součástí deontologických pravidel. Z toho vyplývá, že se výjimka upravená v čl. 13 odst. 1 písm. d) směrnice 95/46 vztahuje na vyšetřování týkající se jednání osob, které porušují tato pravidla tím, že se vydávají za realitní makléře.

51 Z toho vyplývá, že podle této směrnice členské státy mohou stanovit, že taková právně upravená profesní organizace, jako je IPI, může sama nebo prostřednictvím soukromých detektivů vyšetřovat případná porušení deontologických pravidel, včetně porušení pravidel vyplývajících z jednání osob, které nedodržují pravidla týkající se přístupu k povolání, a být přitom kryta uvedenou výjimkou.

52 Vzhledem k rozsahu výjimky není nezbytné zkoumat, zda se výjimka upravená v čl. 13 odst. 1 písm. g) směrnice 95/46 vztahuje rovněž na činnost soukromého detektiva jednajícího pro takovou profesní organizaci, jako je IPI.

53 Na první dvě otázky je tedy třeba odpovědět tak, že:

— článek 13 odst. 1 směrnice 95/46 musí být vykládán v tom smyslu, že členské státy mají nikoli povinnost, nýbrž možnost zavést do svého vnitrostátního práva jednu nebo několik výjimek z povinnosti informovat subjekty údajů o zpracování jejich osobních údajů, které upravuje;

— výjimka upravená v čl. 13 odst. 1 písm. d) směrnice 95/46 se vztahuje na činnost soukromého detektiva jednajícího pro profesní organizaci za účelem vyšetřování porušení deontologických pravidel regulovaného povolání, v projednávaném případě povolání realitního makléře.

Ke třetí otázce

54 S ohledem na odpovědi poskytnuté na první dvě otázky není třeba na třetí otázku odpovídat.

K nákladům řízení

55 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (třetí senát) rozhodl takto:

Článek 13 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů musí být vykládán v tom smyslu, že členské státy mají nikoli povinnost, nýbrž možnost zavést do svého vnitrostátního práva jednu nebo několik výjimek z povinnosti informovat subjekty údajů o zpracování jejich osobních údajů, které upravuje.

Výjimka upravená v čl. 13 odst. 1 písm. d) směrnice 95/46 se vztahuje na činnost soukromého detektiva jednajícího pro profesní organizaci za účelem vyšetřování porušení deontologických pravidel regulovaného povolání, v projednávaném případě povolání realitního makléře.

Podpisy.